

Genre: Spänningsroman
Titel: ”Invaderad”, del 2 av 3 i serien ”Projekt människa”
Författare: Yvonne Karsten
Omslag: Noora Karlsson
Förlag: Schildts & Söderströms
Sidor: 342

Vem orkar ens prata om AI numera, undrades det i radioprogrammet Spanarna i Sveriges P1 nyligen. Är vi inte less på att höra om möjligheterna kontra farorna med den artificiella intelligensen? Kanske. Det blir ju lätt så när det malas på om ett visst ämne i tid och otid. Men jag har i alla fall inte tröttnat på att läsa skönlitteratur där AI utgör en stor del av handlingen. Tvärtom. Jag har väntat på del två i Yvonne Karstens sci-fi-thrillertrilogi med samlingsnamnet ”Projekt människa”, där temat är tankens frihet och den lilla människans kamp mot en till synes övermäktig motståndare.

Jag lägger ifrån mig den nya boken ”Invaderad” och tar itu med den här texten. För seriens första del ”Infiltrerad” (recenserad av undertecknad i ÖT 25/9/24) kammade Karsten hem första priset i ljudbokstävlingen ”Lyssnar du?”.

I ”Infiltrerad” lärde vi känna Jasmin och hennes vänner i Helsingfors. Jasmin har en gåva, hon förnimmer saker, kan kommunicera ordlöst och läsa tankar. Det är åtråvärda färdigheter som makthungriga vill åt, och Jasmin blir tillfångatagen av en forskare vid namn Guk Jang-Mi. Hon och hennes hantlangare är en del av en organisation vars omfattning vi ännu inte känner till. Guk är stel som en robot och skyr inga medel för att erövra människans innersta, det vill säga hennes tankar, ty den som äger tanken har också makten.

”Invaderad” syftar på det som hände Jasmin under fångenskapen. Nu är hon frisläppt, men hon är sig inte lik. En av Guks medhjälpare har varit inne i Jasmins huvud och gjort något med hennes hjärna. Kroppen är fri men tankesinnet är kidnappat och Jasmin är mer fånge än någonsin. Tre månader ska hon vara i vetenskapens tjänst, enligt läkaren som opererade henne.

Men frågan är om hon överhuvudtaget kan ta sig oskadd ut ur detta eller riskerar hon att få men för livet, rent av dö? Det blir en kamp mot klockan och det är inte bara Jasmin som är illa ute, även hennes vänner blir måltavlor.

Övergången mellan ”Infiltrerad” och ”Invaderad” är sömlös, och det känns som om Karsten skrivit de två böckerna i ett enda flöde utan transportsträckor och inbromsningar. Det är spännande till de sista raderna och i november får vi veta hur det slutar när trilogins sista del kommer ut.

Handlingen utspelar sig drygt 60 år in i framtiden, 2087. Robotar är vardag, de finns överallt, och, som jag skrev i min anmälan av den första boken, är det författarens sätt att blanda vår befintliga teknik med en framtida tänkbar utveckling som gör att läsaren tror på storyn.

Stadigt förankrad i samtiden blickar Karsten in i framtiden.

Till exempel äger Jasmin något så gammalmodigt som en penna. Hennes handstil är lättläst medan vännen, den framstående robologen Martin, harnas över sina kråkfötter. Här drar jag

en parallell till dagens skola med datorernas och surfplattornas frammarsch inom undervisningen. Vi läser larmrapporter om barn som knappt kan skriva för hand, och som till följd av det inte klarar av att hantera en sax på rätt sätt.

För Jasmin blir pennan och de handskrivna orden ett vapen mot fienden, för det som skrivs ner för hand på ett papper kan ingen hacka sig in i.

Vad har den lilla människan att sätta emot tekniken? Vi är övervakade, vi filmas på offentliga platser, våra mobilsamtal och sms spåras, våra resor och inköp registreras, och genom sociala medier bidrar vi själva till exponeringen av våra liv.

I moderna hem kan dörrlås, belysning, tvättmaskiner etc. styras via displayer och appar. Då är väl inte steget långt till att vi snart har kylskåp som ”grymtar” till när det är dags att köpa nytt smör som kylskåpet i ett av Jasmins vänners kök gör?

Det är inte bara den tekniska utvecklingen som sker stegvis, även människans beteende och acceptans förändras genom att gränser förskjuts lite i taget. Något som vi uppfattar som helt otänkbart i början blir genom små, knappt märkbara förändringar vår verklighet tills vi sitter där med skägget i brevlådan och undrar: Vad var det som egentligen hände?

Det är sådana här frågor som Yvonne Karstens böcker väcker i mig.

Yvonne Granqvist